

- GEORGETA HORODINCA: De vorbă cu scriitorul Camil Petrescu (pag. 2-a)
- T. ARGHEZI: Prefață la „Fabule” de Crilov (pag. 2-a)
- V. NICOROVICI: Recenzie: Profilul moral al gazetărilor imperialist (pag. 2-a)
- M. TIMCU: Cercetări științifice despre artă (pag. 2-a)
- C. SIRBU și PAULA GEBER: Unele „lucruri mărunte” din regiunea Suceava (pag. 3-a)

- Cuvântarea rostită de N. S. Hrușciov la adunarea comsomolistilor și tinerilor din Moscova și regiunea Moscova (pag. 3-a)
- Răsfoind presa occidentală:
 - Dificultățile colonialistilor în Vietnamul de sud.
 - „Journal de Genève” recunoaște...(pag. 4-a)
- De ce vizitează Mendès-France Roma? (pag. 4-a)

România liberă

ORGANUL SFATURILOR POPULARE DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Pentru o mai bună aprovizionare a oamenilor muncii

Zărele de ieri au publicat Hotărârea Consiliului de Miniștri al R.P.R. și a Comitetului Central al P.M.R. cu privire la îmbunătățirea sistemului de contractare și achiziții de animale, păsări și produse animale.

Acastă nouă Hotărâre a guvernului și partidului care mărește interesarea materială a producătorilor în creșterea și îngrijirea de animale și păsări are o deosebită importanță în lupta pentru asigurarea unei mai bune aprovizionări a oamenilor muncii, pentru aprovizionarea industriei alimentare și industriei ușoare cu materii prime.

În lupta pe care o desfășoară poporul nostru muncitor sub conducerea partidului, pentru ridicarea nivelului său de trai, aplicarea întocmai a principiului cointereseării materiale a producătorilor agricoli în dezvoltarea principalelor ramuri ale agriculturii noastre, potrivit cu cerințele de aprovizionare a populației cu alimente și mărfuri industriale, constituie un mijloc important în vederea transunerii în viață a măsurilor economice luate de partid și guvern în lumina planului largărilor C.C. al P.M.R. din august 1953.

O dovadă grațioasă în acest sens este creșterea simțitoare a volumului de mărfuri de larg consum existente astăzi pe piață. Magazinele de desfacere ale comitetului de stat și cooperatist sînt astăzi mai bine aprovizionate cu un bogat sortiment de produse alimentare: principale ca: preparate din carne, lactate, produse făinoase și zaharoase, conserve, etc. Capacitatea sporită a industriei alimentare și a comerțului socialist de a satisface cererea de consum mereu crescîndă și exigența populației este fără îndoială rezultatul măsurilor luate de partid și guvern în vederea dezvoltării principalelor ramuri ale agriculturii, pe calea cointereseării țăranimii muncitoare și a sporirii spiritului economic pe care aceasta îl primește din partea statului nostru.

În lupta pe care o desfășoară poporul nostru muncitor sub conducerea partidului, pentru ridicarea nivelului său de trai, aplicarea întocmai a principiului cointereseării materiale a producătorilor agricoli în dezvoltarea principalelor ramuri ale agriculturii, pe calea cointereseării țăranimii muncitoare și a sporirii spiritului economic pe care aceasta îl primește din partea statului nostru.

Ceea ce se desprinde în mod clar din recenta Hotărâre a Consiliului de Miniștri al R.P.R. și a Comitetului Central al P.M.R. este faptul că ea aduce o seamă de îmbunătățiri condițiilor de contractare existente pînă acum, atât în privința drepturilor, cât și în privința obligațiilor părților contractante. În acest sens, pe linia îmbunătățirii avantajelor acordate producătorilor, Hotărârea stabilește în mod just prețurile de plată a animalelor contractate după greutatea și calitatea animalelor contractate, după deosebirile economice existente în diferitele regiuni ale țării etc. Totodată recenta Hotărâre acordă un sistem de premii producătorilor contractanți fruntași, premii ce se vor da în unele agricole. În același timp gospodăriile agricole colective care vor preda statului animale și păsări prin contract, li se vor acorda din partea oficiilor naționale de achiziții și contractări în cadrul comerțului de întîmpinare autocamioane contra plată. Recentă Hotărâre lărgeste de asemenea stimulentele prevăzute pînă în prezent pentru producătorii care vor încheia contracte cu statul în vederea creșterii animalelor. Un exemplu edificator în această direcție este faptul că producătorii care vor încheia contracte pe termen lung pentru a crește și îngriji animale și păsări precum și animale de rasă (o perioadă de la 1—3 ani de pildă)

Proiectanți și desenatori de mobile

Munca de creație în arta aplicată se dezvoltă pe zi ce trece. Cele câteva expoziții — de mobilă și covorașe de artă decorativă, de ceramică, etc. — organizate în București în cursul anului trecut, au dovedit că oamenii simpli, muncitori din diferite secțiile de activitate, sînt înzestrați cu talent creator în ceea ce privește arta aplicată.

Ministerul Culturii, împreună cu Comitetul de Stat pentru Arhitectură și Construcții, și-a propus să sprijine asemenea elemente talentate, să le îndrume și să creeze condiții de dezvoltare a aptitudinilor lor, pentru a deveni cadre de bază în industria producătoare de mobilă.

Una dintre cele mai importante acțiuni în acest scop este înființarea cursului scurt de calificare a proiectanților și desenatorilor de

Trenuri pentru transportul minerilor

PETROȘANI (de la corespondentul nostru). — Pe linia îngustă dintre Petroșani și Cîmpu a circulă la intervale scurte trenuri care transportă pe minerii care vin sau pleacă de la lucru, studenții și elevii de la Lunea și Petrița care învață la Petroșani, gospodinele care vin să facă cumpărături, etc. Mare a fost bucuria celor care călăto-

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

rează cu aceste trenuri cînd recent, în locul vagoanelor vechi, au fost puse în circulație vagoane noi, frumoase și confortabile. Cele două garnituri de vagoane noi fabricate la „Unio” Satu Mare asigură cele mai bune condiții de transport minerilor care lucrează la Petrița, Lunea și Cîmpu și care locuiesc în localitățile înconjurătoare.

Piese de schimb pentru agricultură

ORADEA (de la corespondentul nostru). — Pînă la începutul anului 1954, pentru muncitorii fabricii „Infratirea” din orașul Oradea denumirea diferitelor piese de schimb care ar fi de pildă suport, magnet, bușe și alte piese asemănătoare aproape că nici nu erau cunoscute. Cu toate acestea priceperea și hărnicia acestor muncitori au făcut ca în scurt timp ei să realizeze o mare cantitate de piese de schimb pentru agricultură. Aproape zilnic din atelierele și secțiile acestei fabricii pornesc spre diferite colțuri ale patriei mari cantități de piese pentru tractoare și mașini agricole.

Nu mai puțin de două campanii agricole — de vară și toamnă — S.M.T. — urile și gospodăriile agricole de stat au primit de la această întreprindere aproape 30.000 diferite piese cu ajutorul cărora au putut repune în funcțiune sute și sute de mașini agricole.

În anul an, muncitorii acestei fabricii sînt hotărîți să dea cât mai multe piese pentru agricultură, de calitate tot mai bună.

În biroul serviciului de preț de cost din cadrul Filaturii Române de Bumbac din București, mașina de calculat făcea nelămurit. Cîțiva funcționari, la mesele lor de lucru, completează cu atenție sumedenia de rubrici dinsele pe file mari de hîrtie. Peste tot nu vezi decît cifre, calcule. Un nou venit cu gretă ar putea bănui mîcar că ele vorbesc de munca încordată a sute de oameni, de lupta lor continuă ca fiecare gram de puf de bumbac să ajungă pînă la albă ca spuma laptei. Trăiește, pînă la urmă pentru oamenii muncii.

Pe o filă în dreptul totalului este trecut cifra 36.800 kg. Aceasta este o cantitate de fire

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

Iarna în parcurile Capitalei

A venit iarna și în parcurile bucureștene. Cîșmigiu, acoperit de zăpadă e plin de copii. A început — spre bucuria micilor amatori de „sculptură”, — vremea oamenilor de zăpadă.

Foto: MIHAIL POPESCU

Din fire care altădată se pierdeau

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

de bumbac care a luat drumul țesăturilor în cursul anului 1954. Aceste 36.800 kg. fire au o poveste a lor. Sînt fire care altădată se pierdeau, sub formă de scame, de ghemotoace de vată sau de fire rupte ce li se încurcaseră pe picioare cînd treceau prin hale mari a filaturii, printre rînguri și flăieze. Sînt fire economisite, gram cu gram, de muncitorii fabricii care știu acum că de ele depinde în primul rînd reducerea consumului a rîngurilor.

Una dintre aceste muncitoare este și Aneta Olaru. Nu-i de prea multă vreme în filatură: doar de trei ani jumătate. Altfel, acești ani poate n-ar fi ajuns nici pentru ucenicie. Acum

Cursuri populare de limba rusă

SUCEAVA (de la corespondentul nostru). — Din ce în ce mai mulți oameni ai muncii din orașele și satele regiunii Suceava dovedesc un interes viu pentru cunoașterea limbii ruse. Numai în 1954 la cele 535 cursuri populare de limba rusă, deschise pînă acum în regiune s-au înscris 7.500 oameni vîrstnici.

Foarte multe cursuri au fost deschise pentru oamenii muncii de la sate. Numai în raionul Botosani 27 asemenea cursuri sînt frecventate de țărani muncitori, colectiviști și muncitori din gospodăriile agricole de stat, iar în raionul Trusești din cei 799 elevi, cuprinși în 43 de cursuri, 300 sînt țărani muncitori cu gospodării individuale.

Țăranul muncitor Ion Rusu din satul Petricani, raionul Săveni, în vîrstă de 57 de ani urmează cursurile celelalte II de limba rusă. Elevi fruntași la limba rusă mai sînt Constantin Floarea din satul Dimăiești, raionul Dorohoi, Elena Andronache, deputată în statul popular comunal Săveni, Gela Rîșcă din comuna Avrămeni, și alții.

A făcut iar bătrînul morfolindul, odată cu figura, năzduz că trece vremea tînei și rîndelii...

„Întîlnirea s-a petrecut acum doi ani. Mai zilele trecute mi-a revenit însă în minte figura moșneagului. Treacă prin fața muzeului satului am zărit ceva nou în peisajul, alt de cînd: biserica adusă de bătrîn cînd era el tînră avea acoperiș nou.

„Aș vrea să-i spun bătrînului ciopitor, că biserica bisericii, adusă de el și ridicată pe malul Hîrăușului, i se leuciește și că beșugurile. Printre casele muzeului — reparat și întinerit și ele — se zărește turnul ascuțit, zvelt, fîlă a arhitecturii maramureșene. Nu se stinge neamul ciopitorilor. S-au găsit meșteri țesători și la ast capăt de țară, care au învățat arta meșterilor din Cuhea.

Cu această dovadă vreau să-i spun bătrînului, fără să știe, el e azi dascăl. Tîmplari, arhitecți, artiști decoratori li cercetează opera pentru a îmbogăți arhitectura patriei cu ceea ce talentul unor meșteri artiști anonimi au înghițit de-a lungul veacurilor.

În sala Dalles s-a deschis de curînd o expoziție de desene și acvarele lucrate de arhitecții noștri. E truda unor lungi drumuri prin țară, înălțată în fel și fel de desene. Vechi minisri și clădiri din multe regiuni ale țării noastre, case de pescari și muncitori, castele străvechi și clădiri moderne; toate și-au imaginat aici, ca într-un album. Nu-i uitat nici Maramureșul bătrînului meșter, cu ceea ce are el mai caracteristic: casele de lemn și turlele semețe, ce par doar schițate pe cer și nu cioplite în lemn. Din aceste imagini — studiul zeilor de arhitecți — se nasc proiectele viitoarelor clădiri: palate, cîmine culturale, teatre, locuințe.

Aceasta e a doua dovadă ce-o înfățișez ciopitorului din Cuhea.

OLGA ILIES

OAMENI ȘI FAPTE LA SFATUL COMITETULUI DE STRADĂ

Președintele comitetului de stradă, Constantin Rusu, e artist la teatru cel mare din oraș Cu el nu ne-am dat însă înțelegere la teatru, pentru a discuta probleme de gospodărire a străzii. Locul în care ne-am înțeles cu adevărat n-are nimic din grandeură unui locaș de artă. E o casă oarecare dintr-un cartier de la poalele Feleacului din Cluj. L-am găsit pe artist în halat și papuci, tîlmăcînd înțelesul unei piese. Mi-a vorbit cu vorbă cloră a omului de scenă despre debut (asta fusese cu vreo 30 de ani în urmă), de prima suflare și primul succes, de roluri mari și mici. Anoi am discutat despre pat, cîdarim, despre conducerea de gaze și despre șanțul din susul dealului săpat la cererea comitetului de stradă și care adăra strada de invazia apelor.

Nepotrivită alăturare de subiecte după cît se pare. M-aș fi așteptat ca interesul și glasul artistului să scîdă acum cînd a trecut la fațete străzii. Au însă și acestea larmecul lor pe care un ochi strălucitor nu-l poate pătrunde.

La teatru, rolul lui Moțoc din „Alexandru Lăpușneanu” mi-a adus cea mai mare mulțumire. Ia pe mulți spectatori după cum am auzi. I-a emoționat Aci în curții, în ziua cînd s-au înțeles primele tîrîdoane pentru săparea conductelor de gaze, am fost eu, președintele comitetului de stradă, cel mai emoționat.

Oameni de profesii diferite

Si ca să înțelegem că această sarcină obștească îi vine de minune și unui doctor și unui profesor, inginer sau ce-ar fi, redau întocmai un răspuns al actorului.

Cum se împacă mistuna de artist cu cea de președinte al comitetului de

stradă, ați întrebat? Iată: pe scenă interpretăm viața. Aici e viața însăși. Și de cînd sînt președinte am început s-o înțeleg mai bine.

E ora 5 după amiază cînd cei zece membri ai comitetului de stradă se adună în casa președintelui sau a altuia dintre ei, vorbesc despre viitorul cartierului și planușesc. Astăzi înțeleg dintr-un ei. Dumitru Opris, lucrător la un centru de hidrologie și profesorul Lungu Cineș se duce să-i caute și-i alină mîncînd unul lîngă altul la șanțul pentru conducerea de gaze. Minușcă lopata cu aceeași trîngire de inimă, muncitorul și profesorul. Prietenii se hîrîșesc greu să-l lase pe celălalt singur și-și cedează din urmă în casă amîndoi.

Acum, fiindcă noi le sîntem oaspeți, n-au făcut planuri de bătaie înțind fiecare înainte pe masă ca de obicei caietul de însemnări. Trebuie spus mîcar în treacăt că cetățenii comitetului de stradă au carnetele cu însemnări luate. Privesc în carnetul învîlțat al Mariei Lungu, secretara comitetului.

„Trebuie luată legătură cu sfatul în problema adusului conductelor”, miine avem yedînță de comitet sedînță de lectură și discuții asupra articolelor despre comitetele de stradă. Și apoi, mai jos: „azi teorie practică cu copii.”

Faptul acesta mărunț ogîndește însăși împletirea preocupărilor profesionale cu cele ale cetățenului, conștient că trebuie să lupe pentru ridicarea nivelului lui de viață și al celor din jurul său.

De vorbă cu scriitorul Camil Petrescu

INTREBARE: Care este după părerea dvs. locul romanului istoric între literatura actualului și știința istoriei?

RASPUNS: La aceasta s-ar putea răspunde în două feluri care corespund exact modalității în discuție. În primul rând s-ar putea face o formulare discursivă, analizându-se aspectul teoretic al istoriei și în același timp înfățișarea concretă a faptelor istorice. S-ar putea probabil demonstra, și pe calea aceasta, că între literatura cu subiect actual și știința istorică este loc destul și pentru o literatură și în genere pentru o artă cu subiect istoric. Nu e locul să încercăm aici această demonstrație și cînd zic „locul”, nu înțeleg, căci, pentru această demonstrație ar fi necesare vreo două volume. Rămîne să recurgem la metoda relativ concretă, la exemple și la fapte, la ceea ce ne-a dat experiența. Să răspundem deci printr-o întrebare: este între romanele lui Fădeev, de pildă, și știința istorică loc și pentru „Război și Pace”? Adică, s-ar putea renunța la „Război și Pace” pentru că există fără îndoială zeci și zeci, poate și sute de volume istorice despre campania din 1812? Te interesează de-aia?

— Fără îndoială că nu se poate renunța la opera lui Tolstoi pe temeiul că există o literatură de specialitate despre războiul din 1812. V-am ruga însă să precizați care este după părerea dvs. contribuția scriitorului de literatură istorică peste ceea ce aduce în problema respectivă omul de știință.

— Înainte de a încerca să răspund la întrebarea dvs. aș putea să vă-o întreb din nou cu o altă întrebare. Ce aduce peste știința istorică, teatrul istoric al lui Shakespeare, de pildă, „Richard al III-lea”? Ce aduce cea mai mare parte a picturii clasice cu subiecte istorice, peste știința istorică? Și poate nu e bine spus că aduce „pe de-a-urii”, fiindcă ceea ce aduce este într-un fel totuși, în așa măsură încât eroii lui Shakespeare sînt așa cum i-a zugrăvit el, în orice imagine, ca și în orice înfățișare istorică. Efectiv ei nu mai pot fi gîndiți altfel. Explicația acestui lucru stă în faptul că acești eroi sînt sinteze concrete înfățișate mai bogate decît orice sinteză abstractă. Dacă ai vrea să descrii în mod exact în termeni abstracti ecumiera asta albastră din fața d-tale, numai că să redai prin termeni analitici culoarea, luciul și densitatea acestui albastru, ai putea să folosești zeci și zeci de pagini. Și n-ai izbuzit, așa cum ar putea izbuzi pe un decimetru pătrat un pictor. La o scară mai complexă, același lucru poate fi spus și despre chipul unui om, ca și despre orice acțiune în care este implicată lumea finelor și a obiectelor. Romanul nu este un compromis propriu zis, dar orice om prin mijloacele lui de reprezentare este un compromis în unele împrejurări între pictură și realitatea absolută. Uneori, o simplă inflexiune gramaticală a personajelor din romanele istorice ale lui Sadeau sau sugerează mai mult decît ar putea face o lungă teorie de considerații istorice. Sau, întorcîndu-ne la pictură unde exemplul e mai ușor de urmărit, să ne amintim că Gioconda lui Leonardo da Vinci suride, dar că discursiv nu s-a putut descrie acest suris, deși atîtea încercări s-au făcut. Să ne oprim, căci explicațiile noastre înseși ar putea să se amplifice în mod primejdios, fără să izbuzim să spunem mai mult decît au spus exemplele date.

— Din explicațiile dvs. am reținut că eroii teatrului lui Shakespeare nu mai pot fi gîndiți altfel. Credeți că un alt scriitor nu poate avea o viz une artistică proprie, despre Richard al III-lea de pildă?

— Țineți, tovarășe, să încercați lucrurile. După mine imaginile sînt tot atât de impenetrabile ca și obiectele din univers.

Inițial volum al romanului istoric „Un om între oameni” care a primit de curînd înaltă prețuire a Premiului de Stat, s-a bucurat de aprecierea unanimă a publicului cititor și a criticii. În așteptarea volumului următor, care va intra în curînd sub teacșurile tipografiei am cerut academicianului Camil Petrescu să ne răspundă la câteva întrebări, pe care socotim că mulți dintre cititorii noștri ar dori să i le pună.

Deci nu pot exista două imagini deosebite și complete despre același obiect. În cazul de față, despre Richard al III-lea. Dacă totuși s-a reluat un subiect de către mai mulți artiști înseamnă că una din înfățișări, sau oricare dintre celelalte, nu au fost sinteze concrete efective, ci doar puncte de vedere diferite. Richard al III-lea nu a fost și nu va mai fi reprezentat de către nimeni altcineva decît în mod marginal, vag, ajutător, așa cum au crezut unii regișori decadenți că pot înfățișa pe Hamlet în frac sub motiv că așa-l vedeau ei, că așa era punctul lor de vedere. Să le fie de bine, dar pe calea asta

Portretul scriitorului Camil Petrescu de C. RESSU (1930)

noi nu mergem. Firește am dat un exemplu excesiv tocmai pentru că s-a fiu scutit de o complicație expunere teoretică.

— În modul asta nu credeți că am interzice oricărui alt scriitor să reia pe Richard al III-lea într-o nouă operă literară?

— Richard al III-lea poate fi reluat în pictură, în poezie, în roman, dar îl pîng pe autorul dramatic care crede că ar putea să aducă în teatru un alt Richard al III-lea decît al lui Shakespeare. Și iată de unde vine acest lucru. În mod subiectiv, pot fi descoperite într-un personaj o infinitate de aspecte care ar putea hrăni inspirativ o infinitate de artiști. Dar un obiect care are o infinitate de aspecte, nu poate avea decît o singură esență și acolo ajung numai creatorii autentici și li se cere importanță și despre ce fel de esență este vorba. Esența „3” (numărul) de exemplu, poate fi epuizată și de un copil. Esența „erou pozitiv” cere mai mult efort.

— După părerea dvs. un artist dacă este cu adevărat mare poate epuiza o esență superioară?

— Teoretic vorbind, orice artist poate epuiza cu mijloacele sale o esență. Am zis, vă rog să rețineți poate. Ceea ce vreau să spun eu este că dintre doi artiști, unul este mai aproape de esență, iar decît unul dintre artiști a realizat o esență a și epuizat-o în

sensul întrebării d-tale și atunci orice stăruință aci e de prisos, căci e de prisos să fii al șaptesimilea artist care pictează un măr, așa cum se îndrăgeau să-l picteze pictorii formalisti, pretinzînd fiecare că el așa îl vede... că așa e punctul lui de vedere. Cînd e vorba de esențe mai complicate, faptul este mai puțin evident. Atunci poate încăpea discuția și e loc deci pentru controverse. De pildă, cînd e vorba de avar, care a fost realizat de Balzac cam la două veacuri după Molière, dar concret vorbind, Richard al III-lea, cred eu, nu va mai putea fi depășit în teatru și, vă repet, îl pîng pe autorul dramatic care are adevărată că el poate întrece aci, pe Shakespeare. Iar explicația puerilă că el îl poate vedea altfel nu poate fi luată în serios. N-avem nevoie să-l vedem altfel, el rămînînd totuși Richard al III-lea.

— Am impresia că dvs. tăgăduiți în mod acesta originalitatea în artă.

— Cred că originalitatea în artă este o însușire mediocră, un semn de manifestare velleitardă. Artiștii mari nu sînt originali. Originalitatea este posibilă numai în zona subiectivă, formal stă.

INTREBARE: Sîm că într-un interviu acordat mai de mult revistei „Contemporanul” vă-ai referit la felul cum ați folosit informațiile istorice, documentare pentru a crea personajele romanului „Un om între oameni”. V-am ruga acum să ne spuneți cum ați încercat ca din materialul documentar vast și foarte variat pe care l-ați cercetat, să vă formați o viziune proprie asupra epocii și eroului?

RASPUNS: Răspunsul este în strînsă legătură cu cele de mai sus. Informațiile istorice, materialul documentar în sine sînt numai elemente ale întregului. Nu te poți descurca în puzderia lor decît dacă ești călăuzit de o idee directivă și dacă ai ajuns la ceea ce spunem mai sus că este esența fenomenului istoric. Numai înarmat cu o cunoaștere ideologică justă poți găsi și înțelege filul materialului documentar. De aci și unitatea viziunii indiferent de variațiile surselor. Un amănunt nu are valoare decît în funcție de întreg. Dacă nu cunoști just, măcar în general harta unui oraș, te rătăcești pe străzi oricîte tabele indicatoare ar fi. Faptele sociale pot fi cu greu lămurite fără concepția marxistă a luptei de clasă și a sistemelor de interese.

INTREBARE: La sfîrșitul volumului I din romanul dvs. se află următoarea afirmație a lui Bălcescu: „Eu nu mă tem de trădări... Nu mă mai tem nici măcar de trădări... Revoluția este în mers, pornită fiind de la începutul istoriei românești. E fructul unei îndelungi transformări a stărilor de lucruri și nimic nu o mai poate opri, deoarece azi nu mai este a noastră, adică a boierilor... un complet... ci este a poporului și duce mai departe răscălașul lui Tudor Vladimirescu”. Cum ați realizat mai departe această idee care, bînuim, deschide perspectiva volumului II? Cum ați văzut rolul pe care Bălcescu l-a avut în revoluția din 1848 pe fondul acestui curent istoric necesar, inevitabil?

RASPUNS: Am făcut toate eforturile ca să merg pe această linie indicată de Bălcescu însuși. În mod firesc în primul plan al romanului a apărut de aceea din ce în ce mai mult poporul însuși. În așa măsură că toate personajele principale ale romanului, chiar și Bălcescu, sînt dominate de prezența colectivă a poporului. În acest sens Bălcescu nu mai este un erou ci cu adevărat „un om între oameni”. În volumul II, momentele hotărîtoare sînt momentele în care masele populare își arată voința și luptă pentru revoluție.

GEORGETA HORODINCA

NOTĂ

Cînd sfatul popular nu îndrăgește filmul

Prețul din, în orice sat sau comună, ca-razoane cinematografice sînt primite cu multă dragoste. Acolo unde comitetele executive ale sfaturilor populare au încheiat contracte cu întreprinderile Cinematografice Regionale de Stat, zilele de proiectie sînt așteptate cu nerăbdare, iar îmbrăularea din săli demonstrează limpede setea jărnimii muncitoare pentru cinematografe.

Cu să se asigure cele mai bune condiții proiectării filmelor, s-a luat măsura ca acest contract să prevadă o serie de obligații ale celor două părți contractante. În unele comune însă, muncii operatorilor este îngreunată — uneori împiedicată chiar — de totală lipsă de interes a sfaturilor populare.

Asemenea cazuri sînt destul de frecvente în regiunea București. Să luăm de pildă comuna Traian din raionul T. Măgurele. Aici

sfatul popular comunal refuză să asigure energia electrică necesară proiectiei, cu toate că această clăuză există clar specificată în contract.

În comuna Clinceni (raionul Mîhăilești), comitetul executiv al sfatului popular nu se interesează de loc de activitatea caminului cultural. Aceasta neglijență explică faptul că a fost posibil ca directorul caminului cultural (Ilie Malcu), să închidă într-una din zile caminul cultural, nepermînd proiectia, for în insistențele operatorului (Gh. Pristianu), să folosească împotriva acestuia chiar violență.

Greutăți în ceea ce privește rulara filmelor, face și directorul caminului cultural din satul Tudor Vladimirescu, raionul T. Măgurele, care, deschizînd forțat ușa camerii în care erau înfășurate lucrurile aparținînd între-

prinderii cinematografice, și-a însușit o parte din ele, iar magazia cu aparatele de filmat a sîglat-o.

Sînt și unele comune, în care directori de camine culturale „ușta” că au încheiat un contract cu întreprinderea Cinematografică Regională de Stat și repartizarea sala caminului cultural pentru organizarea bătărilor și nărilor, tocmă în zilele fixate pentru proiectie. (Așa s-a întîmplat cu sala caminului cultural din comuna Tîncăbești din raionul Snagov).

Este necesar ca secția culturală a comitetului executiv regional București, să se intereseze mai mult de felul în care sfaturile populare comunale sprijină munca cu filmul la sate, pentru ca sub nici un motiv neglijențe ca cele sus amintite să se mai repete.

Cercetări științifice despre artă

Institutul de Istorie și Artei de pe lângă Academia R.P.R. își desfășoară activitatea în cadrul a numeroase secții de artă. Principala problemă studiată de către colaboratorii Institutului este dezvoltarea artei românești pe teritoriul țării noastre, legătura ei cu arta altor popoare și influența artei popoarelor vecine. Cercetările științifice au loc nu numai în bibliotecă și arhive ci și în diferite regiuni ale țării, în mijlocul oamenilor muncii.

Numeroase echipe de cercetători din cadrul Institutului, în colaborare cu cercetătorii unităților muzeografice, culegînd an de an diferite sate și comune din țară adunînd material documentar privind arta populară. Cercetătorii secției de artă populară, bunoară, au întreprins o serie de studii și cercetări în regiunile Suceavă și Craiova, în Regiunea Autonomă Maghiară și în Ardeal, stringînd documente și obiecte în legătură cu dezvoltarea artei românești sub toate aspectele ei (arhitectură, interior, port, ceramica, textile, meșteșuguri artistice etc.).

Anul trecut au început o serie de cercetări privind dezvoltarea artei populare în condițiile existenței gospodăriei agricole colective. În urma cercetărilor începute în comuna Leud, la secția VI-a a Academiei R.P.R. s-a făcut comunicarea „Situația și posibilitățile de dezvoltare ale creațiilor artistice populare din comuna Leud, regiunea Baia-Mare, în condițiile existenței gospodăriei agricole colective”.

În cursul acestui an cercetările au fost extinse. De curînd s-a întors de pe teren o echipă de colaboratori ai secției de artă populară, care a făcut studii și cercetări științifice în satele Tur, comuna Negrești, raionul Oaș, Culoaia — Tg. Lăpuș, regiunea Baia-Mare, în satul Glimboacă și în comunele Porumbacu de Jos și Tilișca din raionul Sibiu, regiunea Stalin. În regiunea Suceavă, colectivul secției studiază arta populară a hutiilor, iar în Ardeal arta minorităților naționale: maghiară și sâsească.

Rezultatele cercetărilor sînt cuprinse într-un bogat material documentar (fotografii, desene, etc.) și în lucrări care pot folosi cooperativelor meșteșugărești de artă populară, etc., în vederea confecționării unor obiecte de artă.

O altă serie de cercetări sînt desfășurate de către colaboratorii secției de artă feudală. Ei studiază, printre altele arta laică (civilă): arhitectura civilă, casele, cetățile și palatele domnești din epoca feudală pe teritoriul țării noastre care au fost neglijate în trecut. O lucrare importantă a secției este „Repertoriul științific al monumentelor și obiectelor de artă din vremea lui Ștefan cel Mare”, care este terminată și va fi dată spre publicare. Se lucrează de asemenea la o monografie a monumentelor din epoca feudală din orașul Iași și se strînge material documentar pentru monografia „monumentelor de artă feudală din orașul București”.

Colectivul secției de artă modernă și contemporană face studii și cercetări în domeniul istoriei artelor plastice punînd accentul pe urmărirea tendințelor realiste și progresiste în arta noastră plastică, începînd din secolul al XIX-lea și pînă în zilele noastre. În urma cercetărilor, colectivul secției va alcătui o lucrare științifică dezvoltată a picturii românești din secolul al XIX-lea și o serie de monografii de artiști. Monografiile științifice ale pictorilor Theodor Aman și Dimitrie Paciurea au și fost redactate. În prezent cercetătorii secției lucrează la o monografie de mari proporții a pictorului Nicolae Grigorescu, care va fi gata în cursul anului viitor. În colaborare cu cercetătorii secției de artă feudală se ține a alcătui manualul „Istoria artelor plastice românești” care cuprinde două volume: „Arta din epoca orînduirii feudale” și „Arta din epoca modernă și contemporană”. Lucrarea urmează să apară în acest an.

Institutul de Istoria Artei face o serie de cercetări științifice și în domeniul teatrului și muzicii românești. În acest scop, colectivele secțiilor de istoria artei și istoria muzicii românești fac cercetări și culegeri de material documentar necesar dezvoltării unor istorii a teatrului și muzicii românești.

M. TIMCU

Primul concert în Capitală al orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat din Sofia

Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat din Sofia, dirijată de Șașa Popov, artist al poporului din R. P. Bulgaria, laureat al Premiului Dimitrov, a dat vineri seara în sala Ateneului R.P.R. primul său concert în Capitală. În clișeu: Dirijorul orchestrei Șașa Popov și orchestra mulțumind publicul auditor care prin prelungi aplauze a apreciat calitatea deosebită a concertului.

Prefață la „Fabule” de Crilov

T. ARGHEZI

Fabulă se chiamă vechea corcitură
Dintre pilda bună și caricatură:
O minciună blîndă-n care se prefac
Hazarile snoavele scurte-n bobîrnac.
Încă de pe vremea robului Esop,
N-a fost încercată fără tîlc și scop
Și întotdeauna, de la el încoace,
Ea în loc de oameni pune dobitoace.
Le dă grai și slavă și dregătorii,
Ca-ntr-un basm anume scris pentru copii,
Arătînd că vite, fiare, tiritoare,
Se-nrudec cu omul, mai cu fiecare;
Că-i fătărnicie și-ntr-o animală:
Sînt al Dumneavoastră, sluga Dumitale.

Din poezii droaie, neaoși sau străini,
Fabuliștii-n lumea toată sînt pușini.
Ca să dai de dinșii, trebuie să sîrli
Peste cite două, trei și nouă fîrli.
Și atunci, fumîndu-și pipa și tutunul,
Într-un colț de lume dai de-abia de unul.
Genui, cum se zice-i rar și greu, și cere
O întorsătură-n punctul de vedere
Și prin grîmă crudă, spre deosebire,
Fabula-și petrece firul ei subțire.
Numărînd pe nume, fabuliștii nu-s
Decît cinci sau șase, și Crilov e Rus.

Îi lipesc o foale cărții, la color,
Ca o lămurire de traducător:
Căci originalul nefîind de față,
Parcă trebuința cere o prefață.
Tălmăcirea-n versuri, carte de pe carte-i
Ca un rînd de nasturi și mărgele sparte,
Scoase din sălțarul lexicului gros.
Fără gînd, cuvîntul trece găunos,
Ca de-a lungul unei sirme sau vergele
Cheia fără broască, șirul de inele,
Gîndul, ca un suflet, i-a pierit și, moartă,
Vorba stă căscată-n stîhuri, ca o poartă,
Dată de pîrete într-un fum de ceață:
Nici că se zărește fosta mogledeată.
Plîne-n limba cărții, goale-n limba nouă,
Vorbele-s ca niște coji, în coș de ouă.
Luat pe ac, cuvîntul purcat în dește,
Nu se mai lovește, nu se potrivește.
Gîndul pe delături luncă, și iese
Altul înlesul celor înțelese.

Nevoind să fie treaba în zadar,
Am lăsat de-o parte vorbe-ale să dar,
Și-am pornit din gîndul care le-a mînat.
Orice gînd se-ncheie-ntr-un cerc ori un pătrat
Și ghicești îndată ce începi să-l spui,
Pînă unde ducе mîrgineala lui.

Deci, lăsînd să zacă vorba cît mai des,
Am umblat cu plodul ei și i-am ales.
Cititorii cărții e-nemendat să cite
Unde bate miezul și-unde nu mai bate.

RECENZIE

Profilul moral al gazetarului imperialist

Gazetarul american James B. Clawhead, „marele maestru al obiectivității, omul care a trecut cortina”, nu-i o simplă fantezie escornită de autor pentru a-și amuza cititorii. În timpul ultimului Festival Mondial al Tineretului care a avut loc la București, presa reacționară din Occident a dezlănțuit o campanie de calomniere a țării noastre, publicînd știri culese, zice-se, la fața locului, de corespondenți speciali trimiși. Autorii acestor știri și reportaje, gazetarii de leapa susumitului Clawhead, vajnici rivali într-o născocire al celebrului baron Münchhausen, afirmau cu toată seriozitatea că la noi în țară, nici mai mult nici mai puțin „comuniștii au desființat cravata”, că înainte de începerea Festivalului au fost arestați și împușcați mul de cetățeni care pregăteau o răscoală, etc., etc. Toate aceste știri care începeau cu expresii dubioase ca „se zvonește”, „crezută zvonul”, spre a învîlvi totul într-o atmosferă profund misterioasă, capabilă să impresioneze pe americanul mijlociu, au provocat risul cetățenilor din țara noastră și al tinerilor care au fost la Festival.

După cum se vede, sursa comicală din romanul satiric „J.B.C. trece cortina”, de Sergiu Fărcășan, se află în inșiși faptele de viață oferite de realitate.

Titlul complet al cărții este „Romanul fantasticeilor pășanii și aventurii și cosmari ale carajosului James B. Clawhead marele Maestru al Obiectivității, omul care a trecut cortina”. Se pare că autorul vrea să avertizeze cititorii de la început asupra stilului în care și-a scris lucrarea, că în carte vor apărea figuri comice, alături de personaje cu trăsături caricaturale și chiar grotesci, întîmplări curente, cotidiene, alături de pășanii extravaganți.

Și cititorul are legitime temeri de a porni cu mult interes la lectură, fiindcă are în față un roman satiric, primul de acest gen din literatura noastră nouă trînd despre un eveniment care a preocupat

SERGIU FĂRCĂȘAN: „J. B. C. trece cortina” — Editura Tineretului

întreaga opinie publică de la noi din țară. Trebuie să spun din capul locului că Sergiu Fărcășan nu dezminte așteptările lectorilor săi. Desfășurarea rapidă a pășanilor ziarului american, încadrate într-un aspect comic, însăși figura lui James Clawhead hiperbolizată cu mijloace satirice, comentări spirituale și ironice ale autorului, îl fac pe cititor să ridă și să trăsească un simțămînt de dispreț, de ură față de uneltirile personajului central și față de adversarii regimului nostru.

De nenumăratele probleme ridicate în carte, ne propunem să discutăm, în cursul articolului, doar despre caracterizarea personajului central, despre conflictul romantic, despre comentariile autorului — aspecte care ni se par semnificative pentru a surprinde mijloacele artistice folosite de Sergiu Fărcășan în realizarea satirei sale.

Creînd figura gazetarului calomniator, James B. Clawhead, autorul a plecat de la fapte reale, le-a împlinit cu fantezie lui, în scopul de a reliefa comicul personajului, contrastul dintre pretinsa obiectivitate profesională și permanența lui preocupare de a denatura adevărul. Spre deosebire de alți ziaristi apăsni care, deși indoctrinați cu ideologia burgheză, vor să-și dea seama de adevărata stare a lucrurilor, și întrebă cu naivitate: „Cum poate un fost capitalist să meargă la operă? Oare se tolerază ca duhovnicul să păstreze secretul profesional?” Clawhead e refractar de la bun început oricăror disușii, oricărei schimbări de păreri. El a fost insușit și plătit să calomnieze. Calomnia este axul existenței sale.

Clawhead vine în țara noastră cu o atitudine solemnă, încrezător în sine, arrogant, plin de titluri de gazetă, pășînd drept gen

al obiectivității și al cinstei profesionale. Dar aceasta este numai aparență, este ceea ce vrea să pară el în ochii celor din jur. De fapt, personajul trece prin stări sufletești mult mai complicate. Demnitatea și orgolența nu reușesc să ascundă permanența stare de nervozitate în care se află. Realitățile din țara noastră nu-i pot oferi material „gros” pentru reportajele pe care trebuie să le scrie. La București, comunistii poartă cravată, iar cadavre de răsculați nu baricadează trecerea pietonilor. Dimpotrivă, e pus în situația să viziteze întreprinderi de curînd construite, blocuri minciuneroși — mîrșuri grăitoare ale viabilității regimului democrat-popular. Și atunci bietul Clawhead alegează cu ochii dilatați, cu urechile ciuclite, se agită de nimicuri, caută să răsfălmăcească vorbele oamenilor, doar, doar va afla un stîmbure real pentru ceea ce are nevoie să scrie. Totul îl nemulțumește, îl scoate din sărite; succesele sînt prea mari, iar greutățile și lipsurile, fiindcă sînt prea mici.

Întors în camera lui la hotel, asudat și abătut, cu deznădejdea sportită în fața colii albe — el are nevoie să-și stimuleze energia cu „dinamizatoare” de cafeină și „adrenalină”. Și atunci ies de sub conștientul său fapte senzaționale în serie: comunistii sînt cravate, morții care baricadează circulația pietonilor, tinerii romîni obligați să aplaude cu minile deasupra capului pentru ca în spectori să controleze cine aplaudă și cine nu.

Contradicția între demnitatea atitudinii și permanența nervozitate interioară, însoțită de răbuniri de minie, opoziția între pretinsa obiectivitate și străduința conștientă, disperată, de a minți și a calomnia, transformarea organelor într-o stare jalnică de disperare — constituie structura comică a personajului central din romanul „J. B. C. trece cortina”.

Romanul nu urmărește demascarea calomniatorului în general, ci supune analize

caracterul unui gazetar capitalist, care pentru bani face din minciună o profesie. Situația personajului în contact direct cu realitatea socialismului constituie una din cele mai nimerite împrejurări pentru a-i defini profilul moral.

Construcția conflictului într-un roman satiric are specificul ei. Conflictul constă dintre-o înălțare de situații astfel create încît să apară din acțiune contrastul comic între esența și aparența personajelor satirizate. Grija permanentă a autorului de a da fiecărei situații zgîrăvite un caracter comic, recurgînd uneori — așa cum am mai spus, la caricatură sau grotesc — se vede în tot cursul romanului. Izbuzită în se pare scena în care J. B. C. este silit, împotriva voinței lui, să fotografizeze noile blocuri minciuneroși din Ferentari. Ca să nu-și profaneze conștiința cu o asemenea crimă la adresa „obiectivității”, gazetarul american recurge la o stratagemă. Nu mai întorcînd filmul din aparatul de fotografiat, prinînd toate pozele pe același discurs, în același timp se adresează însoțitorului său cu un zîmbet bonom:

— Ei, acum vezi ce înseamnă obiectivitatea presei noastre? Concepția noastră? Bocu nu mi place, nu-mi place dar obiectivitatea mă silește să-l fotografiez. Obiectivitatea mă silește!

Rămîne în amintirea cititorului și scena în care Clawhead reușește să fotografieze un minciuneros nebarbierit — recurgînd iarși la o păcăleală și de asta dată în folosul „obiectivității”. Din tot ce a văzut la fabrica „Electrificarea țării”, lui Clawhead i-a rămas la inimă figura unui minciuneros nebarbierit (fiindcă era îndrăgostit și se bărbierise la leșiera din schimb) și avea niște haine cam ursuroase (din cauză că umbra pe moicocile!). Manevrele reporterului american pentru a-l poza creează o scenă hilară. Clawhead îl reține cu mari eforturi pe îndrăgostitul care se grăbea la întîlnire, îl promite că-l va poza după ce s-a bărbierit, pe cînd în acest timp, colegul său, Pettighouse, a și decolșat aparatul.

Romanul cuprinde multe pasaje de descrieri, dar ca autorul face portretul personajelor, redă monologurile lor anterioare, narează întîmplări.

În descrierile sale, autorul utilizează com-

parații din domenii diverse, arată verva și fantezie, face observații ironice, își parodiază personajele, se adresează direct, amical, cititorilor săi.

Îată figura unui gazetar român așezat la biroul său, văzut prin ochii lui J. B. C.:

„Smead, avea părul negru foarte aspru și buclat, sîrmos parca și cu străluciri metalice. Prin această grămadă de sîrmă zburlită și electrizată, pătrundeau în părți ca două capete de priză, sîrmele subțiri de metal ale ochelariilor. Era un om puțin mai în vîrstă, miop; cît se uita cu ochelarii scoși, părea înfocșat și blajin, n-ai fi zis că-l un gazetar comunist. Dar imediat ce camele subțiri pătrundeau prin părul sîrmos, se stăblea parca un contact, ochii se luminau, deveneau inteligenți, foarte cercetători și vedeai imediat ce om primejdios era”.

Pentru Clawhead, ca pentru orice american care zeifică tehnica, omul cu părul sîrmos, cu scîlpitii metalici, îl apare ca o ființă înzestrată cu putere extraordinară și de aci gîndul lui la o primejdie posibilă.

Descrierea unui colț de natură nu este decît un prelude la o strecură a ironiei subțire la adresa personajului central, aflat în călătorie cu autocamionul. Titlul greșilor are ceva suspect pentru Clawhead, căci sunetele impresorului „cu semnale secrete, de nepatrîns și dîndu-i o senzație de neliniște”.

Există în carte și episoade mai slab realizate. Ele se datoresc unor lipsuri mai generale ale romanului: tendința de a îneca discuțiile cu tot felul de probleme de specialitate, în dauna caracterizării personajelor, precum și unei slabe expresivități pe alocuri a dialogului.

Cu aere de vulpoi pocît, Clawhead stînd de vorbă cu doi petroliști, laudă frumusețea țării și-și dă aere de veritabil progresist. Petroliștii, ca oamenii, mai au unele neaozi și înlîinînd un om atît de binevoitor încep să se spună. Cititorul înțelege atît manevra lui J. B. C. cît și faptul că greutățile de care se plîng petroliștii sînt greutăți de creștere, că ei sînt oameni optimiști, cu încredere în viitor. Scriitorul lunguește inutil scena, nu altă pentru a rezolva conflictul între personaje, cît pentru a lămurii cititorului unele probleme de producție și de a-

provizionare, rămase fără o soluție precisă din prima parte a discuției.

În comparație cu descrierile, dialogurile și îndeosebi limbajul personajelor sînt mai puțin expresive. Sînt pasaje în care discuțiile se prelungește peste măsură — acolo unde autorul putea să le rezolve prin cîteva replici ascuțite, spirituale. Se poate remarcă și o uniformitate a vocabularului, a replicilor. Alături de personaje bine conturate, indivizibile, cum ar fi linăru muncitor nebarbierit, fotografat cu sila de ziarist american, sau inventatorul care și-a mobilat casa cu tot felul de aparate de cîntec — există personaje fără un contur personal delimitat. Aceste personaje sînt caracterizate, în majoritatea cazurilor, prin același procedeu, la discuțiile pe care le duc cu Clawhead, cu privire la viața și munca lor. Similitudinea împrejurărilor în care ele acționează are drept consecință uniformizarea caracterelor lor.

Aceste lipsuri însă nu stîrbesc calitățile esențiale ale romanului. Figura personajului central, a ziaristului calomniator James B. Clawhead, se înscrie ca o realizare memorie în literatura noastră. Lucrările literare de satiră antiumperialistă existente pînă acum în literatura noastră (poezii sau schițe) aveau ca obiect demasc

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA Piața Școlii — Tel. 7.60.10—7.60.20 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Tiparii: Combinatul Poligrafic Casa Școlii „I. V. Stalin”.
2. 10248